

Dr. Soos Géza

Vetítik: PAX TV:

Szerda (Március 9.) 18:10

Csütörtök (Március 10.) 11:00

Mint a Jézus Krisztus jó vitéze
dokumentumfilm, 1-2. rész, 80 perc

Miniszteri titkár, törvényszéki bíró, külügyi diplomata, hittanár, a Soli Deo Gloria mozgalom főtitkára, a szárszói írótalálkozó szervezője, aki lopott német repülőn vitte Rómába a haláltáborok hírét. **Soos Géza** regénybe illő élete.

Papp Vilmos: Dr. Soos Géza teológusról (1912-1953)
(nekrológ)

„Embernek fia! Őrállóul adtalak téged...”
(Ezékiel próféta könyve 3,17-21)

A budapest-kőbányai egyházközség évtizedes szándéka valósult meg 2007. július 8-án. A Gergely utcai református templom kertjében Dr. Soos Géza-emlékhelyet alakíthatott ki. A fiatalon elhunyt Soos Géza emlékét – Zimbabwe-gránitba gravírozott arcvonásait – lelke egykori, immár elenyészett földi vonásait most már bárki megismerheti. A megelőző istentiszteleten a fenti – itt mottóul használt – bibliai íge hangzott el. Küldetésének foglalata. Küldetéses ember volt.

Nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy az 1943–1944-es évek magyar nemzeti ellenállási mozgalmának kiemelkedő személyiségét tisztelhetjük benne. Élete Victor Hugo vagy Jókai Mór tollára kívánczoló regénytéma. 1944-ben a Gestapo többször le akarta tartóztatni. Néhány perc híján csúszott ki a markukból. 1946-ban a szovjet titkosszolgálat adott ki parancsot likvidálására. (Molnár László nevezetű AVO-s tiszt – megtudva, hogy egykori megmentőjét diplomata útlevele ellenére Hegyeshalomnál akarják a vonatról eltüntetni – egy teherautónyi áruszállítmány alatt szöktette Nyugatra.)

Soos Géza élete így sem tartott sokáig. 1953 szeptemberében egy végzetes hurrikán (egyések szerint KGB-s manipuláció következtében vált irányíthatatlanná a gépkocsi) okozta a még nem 41 esztendőes férfi halálát. A mellette ülő Koszorús ezredes súlyos sérülései ellenére 20 évvel élte túl a balesetet. A mentőt hívó, látszólag sértetlen Soos Géza a mentőkocsiban halt meg egy pillanat alatt.

Részlet czegei gróf Wass Albert által írt nekrológból, mely a Soos Géza által alapított Új Magyar Út 1953. szeptemberi számában jelent meg: „Óriás fa dőlt ki, magyarok! Roppant hegy omlott: sziklaszirt. Magyarok szerte a világban: ha csak egy morzsányit is meg akartok hálálni abból, amit értetek tett, kövessétek az utat, amit megjelölt. Minden magyarnak tudni kellene – ezek Soos Géza szavai –, hogy csak egyetlen út vezet haza. A krisztusi szeretet és alázat útja.” Kőbányán született, 1912-ben. Az Állomás utca 5. sz. házban nevelkedett. A ház helyén utcasornyi panelek magasodnak. Nem csak a hely tűnt el. A kerület utolsó 15 évének vezető személyiségei még csak a nevét sem hallották. 1946 óta tudatos és tervszerű felejtetés a sorsa. A magyar ugyancsak hajlamos a feledésre. (A múltat végkép eltörölni...) Soroljuk el Soos Géza érdemeit? Sajnos, erre van szükség!

A kőbányai Szent László Gimnázium véges-végig kitűnő diákja. A Pázmány Péter Tudományegyetem jog- és államtudományi karán kormányzó-gyűrűs doktor. Majd gróf Teleki Pál miniszterelnöki titkára. A miniszterelnök tragikus halála után a Külügyminisztérium osztályvezetője. (Svájci, svéd és finn ügyek.) E minőségében a II. világháború idején sokfelé járt. Eközben Szent-Iványi Domokossal megalapítja a németellenes Magyar Nemzeti Mozgalmat. Ő szervezi meg a Moszkvába menő fegyverszüneti bizottság átcsempészését a frontokon. Ő maga pedig úgy megy Horthy Miklós levelével az amerikai főhadiszállásra egy hadifogságból megszökött holland pilótatiszt segítségével, hogy a pápai reptérről ellopnak egy

Berlinbe készülő bemelegített repülőgépet... Mindeközben 13 hónapon át nem találkozhatott elbújtatott feleségével és két gyermekével.

Az eddig felsoroltakkal a sorsparancsoknak tett eleget. Hivatásának a Soli Deo Gloria (SDG) diákszövetség országos szervezését tekintette. A szervezet elnökeként több tízezer fiatallal foglalkozott. Közülük került ki a magyar értelmiség színe-java. A felvidéki Szilicén, a partiumi Barátkán, a somogyi Balatonszárszón és sok más helyen szervezte a diákkonferenciákat, létesítette az otthonokat, menzákat.

1944 őszétől sorsát a már említett repülős küldetés határozta meg. Az amerikai, de főleg az angol titkosszolgálat hadifogolyként kezelte. Ez az ő biztonságát is szolgálta. Kutatta őt a Gestapo, kereste a KGB. Nagy titkok tudója volt. Viszont őrá is tudták, hogy 1944 júniusában Koszorús ezredessel karöltve keresztülhúzták a hírhedt Eichmann-kommandó akcióját.

Megakadályozták 250 ezer budapesti zsidó deportálását. Ő mint politikus, Koszorús ezredes – a debreceni kollégium neveltje – mint határozott katonatiszt szinte kényszerítették Horthy Miklóst nevezetes proklamációja elmondására. Mindez annak alapján történt, hogy Soos Géza – Éliás József református lelkész közvetítésével – megszerezte, és magyar, valamint világnyelvekre lefordíttatta az ún. Auschwitz-dokumentumot. Eljuttatta a szövetséges erőknek, a Kormányzó kezeihez, s a történelmi egyházak vezetőihez. Ennek alapján már 1944 tavaszának utóján működésképtelenné lehetett volna tenni a németek által felállított megsemmisítő táborokat...

Amikor hosszú távolléte után nagy kerülővel a háború végén hazajuthatott, alig három hónapot tartózkodhatott hazájában. Római követté nevezték ki. Azonban elvárták volna tőle, hogy lépjen be a Magyar Kommunista Pártba. Amikor ezt megtagadta, megelégedtek volna

„együttműködéssel” is. Ezt is megtagadta. Ekkor került sor a likvidálási parancsra. Soos Géza jól ismerte a II. világháború sok titkát. (Közismert volt híres emlékezőtehetsége. Könyveket egy olvasásra, előadásokat első hallásra betű szerint megjegyzett! Ő nemcsak Auschwitz titkait, de a katyni erdő rémségeit is ismerte. Ez pedig nagyon veszélyes dolog volt.)

Svájcba érvén régi vágyát teljesíthette. Beiratkozott a genfi egyetem teológiai szakára.

(Maturandus korában is lelkész szeretett volna lenni. Nem kisebb személyiség: Ravasz László püspök beszélt le erről, mondván: politikusként többet tud használni a magyar népnek.) Két év alatt végzett az öt esztendő tananyagával. Az Egyházak Világtanácsa alkalmazásába került, s a frontvonalra irányították. A németországi angol, amerikai, francia övezetekben lévő menekülttáborokban élő magyarok lelki és szociális gondozása volt a feladata. Ez azt jelentette, hogy mindent meg kellett tennie annak érdekében, hogy megszűnjék a magyarok „Displaced Person” mivolta.

Így ismerkedett meg czegei gróf Wass Alberttel. Az író rövid ideig az Erdélyi Református Egyházkerület kurátora volt. Soos Géza laikus prédikátorként vette maga mellé. Soos Gézának is, Wass Albertnek is hamarosan ismét hazát kellett cserélnie. Soos Gézát a keleti titkosszolgálatok akarták Svájcból visszarabolni. Wass Albert pedig a román titkosszolgálat üzőtt vadja volt.

Az Egyesült Államokban mérföldek ezreit tették meg külön-külön és együtt. Soos Géza mindenütt megfordult, ahol magyarok éltek. 43 országban erősítette lelküket, gondozta ügyeiket. Bányászok körében ugyanúgy otthon volt, mint az életüket mentő arisztokraták között. (Persze voltak olyan körök is, ahol szavait falra hányt borsónak tekintették.) Ámde még a Portugáliában élő Horthy Istvánka nevelése ügyében is a nagyszülők segítségére volt...

Azon a gyászos szeptemberi napon is a pennsylvaniai Ligonierbe igyekezett. (1000 kilométeres út.) Az ottani Bethlen-otthonban egybegyülekezett, Amerikában szolgáló magyar lelkészek

vártak reá, hogy eligazítást kapjanak tőle. Neki indulnia kellett. (Hiába mondta be sokszor a rádió a hurikánveszélyt...) Ehelyett 53 palástos magyar lelkész búcsúztatta a Bethlen-otthon parkjában. Azóta is ott nyugszik.

Wass Albert – aki addig is nagy író volt – Soos Gézáról írt nekrológja után lett igazán Wass Albertté. Nemcsak félszáznál több írásmű alkotója, de az egyetemes magyarság nagykövete és orvosa. A Népirtás Erdélyben szenátus elé terjesztője. Wass Albert szinte egy személlyé lett Soos Gézával.

Soos Géza iratait – köztük 7000 fontos levelet – ma is élő özvegye átadta a budapesti Ráday-gyűjteménynek. Ezek egy része – ma már elhunyt munkatársai szerkesztésében – megjelent Evangéliumot Magyarországnak! címmel. (Ez egyik fontos előadásának a címe volt.) A megújult balatonszárszói konferenciatelep egyik előadóterme az ő nevét viseli. A kőbányai templom egyik harangja s a most elkészült templomkerti emlékhely is reá emlékeztet. Reméljük, hogy Soos Géza neve ismét visszakерül a magyar köztudatba. Idekíváncozik Garay János 1846-ban írt híres négy sora:

*Csak törpe nép feledhet ős nagyságot,
Csak elfajult kor hős elődöket.
A lelkes eljár ősei sírlakához,
S gyűjt régi fénynél új szövétneket.*

Ki kell gyógyulnunk a Múltat végképp eltörölni halálos ideológiából. Vállalnunk kell örökségünket, hogy tudjunk hagyatékot adni utódainknak. Nem a metálcocsi, a rágógumi és a happening tesz egy népet „szabaddá”, hanem az, hogy ismeri elődei áldozatos munkáját és folytatja azt.